

Gornjak KAH koosolekute kokkuvõte ja RMK otsused

Esimene koosolek toimus 25.08.2023 aiandusühistu Gornjak juures. Koosolekul oli 11 osalejat. Ida-Virumaa metsaülem Alar Süda andis ülevaate Gornjaki kõrgendatud avaliku huviga (edaspidi KAH) alast ja metsadest ning küsis kohaletulnute ettepanekuid metsatööde plaani koostamiseks.

Metsaülem selgitas, et Gornjaki KAH metsad asuvad poolkaares ümber aiandusühistu. Seal on küps kaasik (1,4 ha) aiandusühistust põhjas ja küps haavik (kokku 2,7 ha) aiandusühistu idaküljel. Kaasik ja haavik on lahustükid. Metsa seisundist lähtuvalt on esmane vajadus teha raiet küpses haavikus, seelses puistus kasvavad just aiandusühistuga piirneval alal vanad kuused. Haavikud on reeglina ka sanitaarse seisundi poolest halvemad. Metsaülem selgitas, et otsuse, millised puistud raiumisse läheksid, teeb RMK 28 päeva pärast koostatavas metsatööde plaani projektis, lähtuvalt RMK-le esitatud ettepanekutest. Kümne aasta metsatööde plaani projekt saadetakse omavalitsusele ja koosolekul osalejatele tutvumiseks ja vajadusel täiendamiseks. Seejärel metsatööde plaan kinnitatakse ja edasi toimetatakse vastavalt kokkulepitule.

Pärast koosolekut käidi vaatamas haavikut (kvartal VF152 eraldised 11, 12, 18) ja kaasikut (kvartal VF152 eraldis 5). Mõlema puistu ülevaatamisel arutleti säilitatavate puude ja raieingimuste üle.

Otseselt võimalike raie juures, kaasiku serval asub Aianduse tn 6 kinnistu, haaviku äärde jäävad Kaevuri aiandusühistu 71, 72 ja 59 kinnistud. Neist esimese esindaja osales koosolekul. Haaviku äärde jäävast kolmest kinnistust kahe esindajaga saadi samuti kokku ja nende seisukohad saadi teada.

Kohaletulnud esitasid järgmised ettepanekud:

1. Raie teha ühekorraga talvisel ajal, kui pinnase- ja tee kahjustus on väiksemad. RMK pakkus välja aja tuleval talvel.
2. Raie tööpäevade ja kellaaja suhtes tingimusi ei peetud vajalikuks, kuna talvel aiandusühistut praktiliselt ei kasutata.
3. Säilikipuid jätta 2–3 korda suuremas mahus kui seaduses ette nähtud miinimum. Ehk 20–30 tk/ha.
4. Haavikus (kvartal VF152 eraldised 11, 12, 18) jätta säilikpuudeks esmajärjekorras pärnad, männid ja kased.
5. Kaevurite AÜ 59, 71 ja 72 poolses servas säilitada maksimaalselt teeäärseid madalamaid puid ja põõsaid. Kindlasti raiuda kõik kuused, mis ohustaksid elektriliini ja hooneid-aedu.
6. Haaviku põhjapoolseima eraldiste 18 (0,3 ha) ja 11 vahelt läheb läbi aiandusühistusse minev tee. Tee ääres säilitada maksimaalselt metsa ilme, säilitades esmajärjekorras pärna, mändi ja kaske.
7. Kaasiku puhul tuleb säilitada maksimaalselt järsul kallakul olevaid puid pinnaselihete vältimiseks. Rohkem puid säilitada ka Aianduse tänav 6 kinnistu vastas.
8. Teedele-radadele ei tohi tööde käigus jääda oksid.

9. Võimalikud teede kahjustused tuleb likvideerida esimesel võimalusel, taastades vähemalt endine olukord.
10. Haaviku idaküljel asuv metsatee puhastada võsast mõlemalt küljelt vähemalt raieala pikkuse ulatuses.
11. Raiutav ala taasmetsastada järgneval kevadel eelistatult männiga, võib ka männi-kase segu 50/50.
12. Soov kooskõlastada KAH raie Keskkonnaametiga.

Koosoleku memo saadeti Narva-Jõesuu Linnavalitsusele ja osalejatele 30.08.2023.

01.09.2023 saatsid V. Karnauhov ja L. Andrejeva kirja, kus väitsid, et tegemist ei olnud protokolliga ja pole antud ühingu Gornjak liikmete koguarvu ega võetud arvesse kõigi ühingu liikmete arvamusi ja ütlusi. Raie aja kohta tingimusi ei peetud vajalikuks kehtestada, kuna talvel plaanitud raie ajal aiandusühistut praktiliselt ei kasutata. Töötamise aeg peeti vajalikuks kooskõlastada kahe aastaringse aiandusühistuse elava majapidamisega. Kirjas avaldati arvamust, et koosolekul osalesid kaks RMK partnerit, kelle arvamust ei peaks arvestama. Samuti peeti valeks nimetada koosolekul osalejateks linnavalitsuse esindajat ja reporterit. Sooviti korraldada korduskoosolek võimalikult paljude metsa säilitamise sooviga osalejatega. V. Karnauhov ja L. Andrejeva ei olnud valmis andma nõusolekut metsaraieks.

Esimese koosoleku metsaskäigu arutelude ja tehtud ettepanekute põhjal koostas RMK „Gornjak kõrgendatud avaliku huviga ala metsatööde plaan 2024–2033“ projekti. Kui koosolekul rääkis RMK plaanist raiuda ka KAH ala põhjaküljel asuvat kaasikut, siis projektis jättis RMK selle raieplaanidest välja ning plaanis raiet teha vaid KAH-ala lõuna osasse jäävas haavikus. Muudatuse põhjuseks oli see, et kaasikud on reeglina tervemad ja ei karda niivõrd vananemist. Haavikud seevastu on halvema sanitaarse seisundiga ja vajavad kiiremat uuendamist.

15.09.2023 saatis RMK Narva-Jõesuu Linnavalitsusele ja kõigile osalenutele Gornjak kõrgendatud avaliku huviga ala metsatööde plaani 2024–2033 projekti RMK kodulehe aadressil https://media.rmk.ee/files/Gornjak_metsatööde_plaani_projekt.pdf. Samas anti esimesel koosolekul ja kirjalikult saadetud küsimustele vastused RMK kodulehe aadressil https://media.rmk.ee/files/Gornjak_ettepanekud_metsatööde_plaani_koostamiseks.pdf

Tekkinud küsimuste selgitamiseks ja Gornjak kõrgendatud avaliku huviga ala metsatööde plaani 2024–2033 projekti tutvustamiseks lepidi kokku uus koosolek 29.09.2023.

Koosolek toimus samas asukohas Gornjak aiandusühistu juurers 10 osalejaga. Koosoleku alguses andis V. Karnauhov üle 13 allkirjaga avalduse, kus paluti osalise raie suhtes plaanid üle vaadata ja raie 10 aastaks edasi lükata. Põhjuseks toodi ökoloogiline seisund Eestis ja kogu maailmas, kuumalainete ja veevarude vähenemine Eesti jõgedes ja teistes veekogudes. Leiti, et on ka teisi raieliike: harvendusraie kogukonna soovidega

arvestades, hooldusraie kogukonda kaasates. Pakuti end ise metsa eest hoolitsema. Paluti allakirjutanute soovidega arvestada ja neid praktikas kasutada.

Kuna valdavat enamust allakirjutanutest kohal ei olnud, otsustati korraldada uus koosolek aiandusühistu Gornjak esindajatele sobivamal ajal. Sooviti, et osaleks ka Narva-Jõesuu linna esindaja Jaan Metsis.

RMK saatis 13 allkirjaga taotlusele järgmise vastuse:

„RMK koostab KAH alal metsatööde plaani koostöös kõigi kogukonna esindajatega, kes soovivad tööde planeerimisel kaasa rääkida. Raiete tegemise laiem eesmärk on tagada metsa püsimine ajast aega – et ka tulevastel põlvedel oleks metsa, kus jalutada, seenel-marjul käia ja kust saada ka puitu. Sel põhjusel plaanime metstöid ka aiandusühistu Gornjak ümbrusse.

Oleme juba vastavalt varasemalt laekunud ettepanekutele Gornjak ümbruse metsatööde plaane muutnud, näiteks jätsime raiete plaanist välja kaasiku ja lükkasime raie tegemise aasta võrra edasi. Kuna aga haavikud on halvas sanitaarses seisukorras ja võivad ohustada elektriliine ja majapidamisi, peame siiski vajalikuks neist metsades raietöid teha. Niisugust soovi on avaldanud ka KAH alaga piirnevate majapidamiste elanikud.

Teeme raietöid nii, et need võimalikult vähe segaks aiandusühistu Gornjak neid elanikke, kes piirnevad vahetult raiealaga. Raiume ka puud, mis võivad ohustada elektriliine ja ehitisi. Teeme raietöid KAH alale kohaselt – jätame tavapärasest enam säilikpuid, teede äärde jätame puhverpuude ribad jms – kõik selleks, et raie vähem inimesi häiriks, kuid oleks tagatud uue metsapõlve kasvamaminek. Raiesse minevate haavikute asemele istutame männid.

Raietöid tegemata ei saa jätta, sest haavikute sanitaarne seisukord on halb ja soov on rajada nende asemele uus ja terve metsapõlv. Arvestame teie sooviga metsatööd plaanida 2024. aasta asemel 2025. aastal – teeme metsatööde plaanis vajalikud muudatused ja saadame seejärel plaani omavalitsusele kooskõlastamiseks.

RMK-l puudub võimalus anda metsa kogukonna hooldamisele. Kogukonnal ei ole vaja muretseda metsa hoolduse pärast. Kõik vajalikud hooldustööd riigimetsas korraldab RMK.“

Kolmas koosolek kutsuti kokku 07.10.2023 Viivikonna saeveski ruumides Gornjak aiandusühistu lähedal. Osales 14 inimest, nende hulgas Narva-Jõesuu valla esindaja ja aiandusühistu Gornjak esimees.

Metsaülem Alar Süda andis veelkord ülevaate koosoleku kokkukutsumise põhjustest ja eesmärkidest. Kõrgendatud avaliku huviga Gornjak aiandusühistu ümbruse riigimetsades on täiskasvanud kaasik ja haavik. RMK soovib teha raie haavikus – see on vajalik arvestades metsa sanitaarset seisundit. Esimese koosoleku (25.08.2023) ettepanekuid ja soovitusi arvestades on RMK koostanud Gornjak ümbruse riigimetsade metsatööde plaani aastateks 2024–2033. Esimesel koosolekul arutatust erinevalt jättis

RMK metsatööde plaanist välja kaasiku, kuna kase sanitaarne seisund halveneb aeglasemalt. Haavikus on aga sanitaarne seisukord (sageli esineva tüvemädaniku ja seenhaiguste tõttu on puud murdumisohtlikumad) halvem ja seal on vaja hakata tegelema metsa uuendamisega. Raie oli plaanis teha 2024 aasta talvel. Koosoleku eesmärk oligi kokku leppida esimese koosoleku metsakäigul arutatud raie põhimõtetele lisaks täpsemad raie tingimused.

Alar Süda selgitas, et raie tehakse viisil, nagu see kogukonnaga kokku lepitakse. Raieid planeerides arvestame esmajärjekorras raiealaga piirnevate elanike huvidega. Metsamasinatega aiandusühistu teedele ei sõideta, kasutatakse vaid karjääri pool olevat betoonteed. Kuigi betoontee on ehitatud rasketranspordi jaoks ja tee kahjustuse võimalus on väike, remonditakse tööde käigus tekkinud kahjustused nende tekkimisel.

Narva-Jõesuu linnavalitsuse esindaja Jaan Metsis selgitas täiendavalt raie tegemise ja puude raieks valiku põhimõtteid ning Sirgala harjutusvälja laiendamise plaane.

Arutelul oli palju vastandlikke seisukohti ja kogukond üksmeelele metsatööde tegemise tingimuste osas ei jõudnud.

Kohaletulnud esitasid järgmisi ettepanekuid:

1. Raiet mitte läbi viia seoses ökoloogilise olukorraga Eestis ja kogu maailmas.
2. Raie viia läbi 9 aasta pärast.
3. Raie viia läbi hooldus- ja sanitaarraiena.
4. Kaevuri AÜ 8 esindaja palus raiuda, kuna aias on vähe valgust.
5. KAH-ala edela servas elavate elanike poolt tuli ettepanek raie läbi viia, kuna puud ohustavad elektriliini ja majapidamisi.
6. RMK tehku oma vajalikud raied.
7. Raiealalt koristada kõik oksad.
8. Et saada kõigi ühistu elanike seisukohti, korraldada uus koosolek tuleval suvel. kui rahvast aiamaadel on rohkem.
9. Lükata raie 2024. aasta talvelt üle 2025. aasta talvele, et anda aega aruteluks.
10. 2024. aasta suvel viia läbi täiendav koosolek raie tingimuste täpsustamiseks.

17.10.2023 saatis RMK Narva-Jõesuu Linnavalitsusele ja kõigile seni koosolekul osalenutele kokkuvõtte 07.10.2023 koosolekust.

07.10.2023 koosoleku järgselt saatis Kaevuri 8 omanik kirja, kus palus tuleval talvel raiuda Kaevuri 5, 6, 7, 8 ja 9 kinnistute ja betoontee vahele jäävalt alalt kõik haavad ja kõrgemad kased. Säilitada sooviti ainult mände. Täiendavat koosolekut ei peetud vajalikuks.

07.10.2023 koosoleku järgselt saatis Dmitry Yakubov kirja, kus taandas enda ja veel kahe pere liikme allkirjad 29.09.2023 RMK-le üle antud taotluselt.

07.10.2023 koosoleku järgselt saatis aiandusühistu Gornjak esimees RMK-le kirja „juhatuse otsused“. Aiandusühistu juhatuse koos revisjonikomisjoniga selgitasid välja, et 29.09.2023 koosolekul RMK-le üle antud taotluse 13 allkirja andnust võtsid selle tagasi kuus ja ülejäänud ei ole aiandusühistu Gornjak liikmed. Aiandusühistu juhatuse nõustub vana metsa raiega ja metsakultuuri rajamisega. Plaanitud raiealal on 20–30 m kõrgused kuused mis ohustavad elektriliini. Raie soovitakse läbi viia 2024. aasta talvel. Täiendavat kohtumist vajalikuks ei peeta.

RMK on kõiki ettepanekuid analüüsinud. Kohalik kogukond on esitanud hulgaliselt väga vastandlikke ettepanekuid. Seetõttu peab RMK olulisemaks aiandusühistu juhatuse ja vahetult raiealaga piirnevate elanike ettepanekuid kuna neid mõjutavad nii metsa olukord kui ka seal tehtavad tööd kõige enam. Kaugemate elanike ja kohaga mitte seotud inimeste ettepanekud on küll Eesti ja maailma ökosüsteemide olukorda silmas pidades mõistatavad, kuid seotud rohkem üldiste poliitiliste otsustega. Aiandusühistu juhatuse ja revisjonikomisjoni saadetud kirjast jääb mulje, et raievastaste taotlusele allkirju kogudes on allakirjutanutega manipuleeritud ja infot on esitatud tendentslikult.

Eelnevat arvesse võttes on RMK kaalunud erinevaid lahendusi ja otsustas:

- Raie viiakse läbi vaid haavikus kvartalil VF152 eraldistel 11, 12 ja 18, kokku 2,7 ha, kuna haaviku sanitaarne seisukord on halvem ja haaviku servas kasvavad puud ohustavad piirnevaid majapidamisi ja elektriliini.
- Haavikust raiutakse välja esimeses järjekorras haavad, kuused ja teised puud, mille sanitaarne seisund on halb, et vähendada tormiheite ja kinnistutele-liinidele ohtlike puude arvu.
- Põhjaküljel asuvat kaasikut ei raiuta, kuna selle seisund on parem ja kaasik on tormikindlam.
- Haaviku raie tehakse eelistatult 2023/2024 aasta talvel, sest piirnevate elanike ja aiandusühistu juhatuse soov on võimalikult kiiresti likvideerida ohtlikud puud, anda aedadesse valgust ja uuendada mets tormikindlama ja tervema männiga.
- Raie tegemise kellaaeg töö- ja puhkepäevadel kooskõlastatakse aasta läbi aiandusühistus elava kahe majapidamisega.
- Säilikpuudena jäetakse kasvama hektarile vähemalt 30 puud vastavalt looduslikele tingimustele. Säilikpuudena säilitatakse mäнди, pärna, kaske ja võimalikes kohtades ka elujõulisi vahtraid ja saari, mis on tormituultele vastupidavamad ja jäävad säilitama metsa ilmet ning looduslikku mitmekesisust. Säilikpuude lõplik arv selgub puude ettemärkimisel kõiki võimalusi ja looduslikke tingimusi arvestades.
- Kasvama jäävad puud ei tohi ohustada elektriliine ja lähedalasuvaid kinnistuid.
- Majade poolsesse külge ja teede äärde jäetakse põõsarinned ja madalamaid puid, mis ei ohusta elektriliini ja ehitisi.
- Suuremad puud jäetakse teedest ja majapidamistest vähemalt puu kõrguse kaugusele, et vältida võimalikke kahjustusi.
- Säilikpuude ettemärkimisele kutsutakse kõigi piirnevate majapidamiste esindajad.

- Haaviku põhjapoolseima eraldiste 18 (0,3 ha) ja 11 vahel kulgeva aiandusühistusse mineva tee ääres säilitatakse maksimaalselt metsa ilme, säilitades esmajärjekorras pärna, mändi ja kaske.
- Kogu raiealalt veetakse oksad minema ja ladustatakse hunnikusse betoontee äärde hakkepuiduks kasutamise eesmärgil, et minimeerida tuleohtu raiealal ja võimaldada alal puhkamist-jalutamist.
- Aiandusühistu sisestel teedel metsamasinatega ei sõideta.
- Metsamaterjal ladustatakse karjääripoolse betoontee äärde. Võimalikud teede kahjustused likvideeritakse esimesel võimalusel, taastades vähemalt endine olukord.
- Haaviku idaküljel asuv betoontee puhastatakse võsast mõlemalt küljelt vähemalt raieala pikkuse ulatuses, et teel oleks tagatud liiklusohutuseks vajalik nähtavus (sh parem nähtavus AÜ väljasõidul) ja oleks vähem varjulisi kohti ebaseaduslikuks prügi ladestamiseks ning aiandusühistu elanikel oleks mugavam ala kasutada puhkamiseks-jalutamiseks.
- Raiutud alale istutatakse järgneval kevadel männitaimed, et kujundada tulevikus tormikindlam, sanitaarse seisundi mõttes parem ja puhkamiseks sobivam mets.
- Kümneaastase perioodi 2024 – 2033 jooksul KAH alal rohkem küpse metsa raieid ei tehta.

Kokkuvõtteks - seoses segadusega erinevate avalduste allkirjadega ja arvestades maksimaalselt AÜ Gornjak juhatuse ja piirnevate elanike ettepanekuid (lingil https://media.rmk.ee/files/Gornjak_ettepanekud_kokku.pdf), mis olid konkreetselt tehtud antud metsaala majandamiseks, samuti arvestades raiete pindala vähendamist, plaanib RMK teostada kvartalil VF152 eraldistel 11, 12 ja 18 (kokku 2,7 ha) raie eelistatult 2024 aasta talvel. Uuendatavaks puuliigiks on mänd.

Narva-Jõesuu Linnavalitsus kooskõlastas Gornjak aiandusühistu ümbruse metsatööde plaani aastateks 2024 - 2033 (lingil https://media.rmk.ee/files/Gornjak_AU_riigimetsa_metsatoode_plaan_2024_2033.pdf).

Lugupidamisega

Alar Süda

Metsaülem

506 1698